

ยุทธศาสตร์การจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์*

STRATEGIES FOR LEARNING RESOURCES MANAGEMENT FOR EXCELLENCE OF RAJAPARK INSTITUTE

ณพัฐธิกา ปิติเลิศศิริกุล

Napatthika Pitilerdsirikul

สมเกียรติ ตุ่นแก้ว

Somkiat Tunkaew

ไพเราะ รัตนชวงค์

Phairat Ratanachawong

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Chiang Rai Rajabhat University, Thailand

E-mail: napatthika@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทและสถานการณ์ของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์ 2) เพื่อเสนอยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์ ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ผล เชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์แบบอุปนัย เชิงเนื้อหาเชิงบรรยาย เชิงปริมาณใช้แบบสอบถามของ ทาโร่ ยามาเน่ คือการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือผู้บริหาร นักวิชาการ นักศึกษา และผู้นำชุมชน จำนวน 69 คน วิเคราะห์ด้วยสถิติวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

บริบทและสถานการณ์ของสถาบันรัชต์ภาคย์ ในการจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศ 1) แหล่งเรียนรู้มีไม่เพียงพอ 2) ปัญหางบประมาณ 3) อาจารย์และผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญ 4) ไม่มีระบบข้อมูลสารสนเทศ 5) การบริหารไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ 6) ไม่มีการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล สภาพที่พึงประสงค์ของปัจจัยที่มีผลต่อแหล่งเรียนรู้ประเภทวัดและสถานที่ ประเภททรัพยากรธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เทคนิค ด้านงบประมาณ จะต้องนำไปปรับปรุงและแก้ไขเร่งด่วน เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์ ส่วนภาพรวมค่าเฉลี่ย 3.546 เป็นไป

* Received 1 June 2019; Revised 24 October 2019; Accepted 26 October 2019

ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในสมมติฐาน มีระดับการส่งผลอยู่ที่ระดับมาก ระดับการส่งผลด้าน
บริเวณ/สถานที่ ระดับการส่งผลด้านบุคลากร ระดับการส่งผลด้านนิเทศ กำกับ ติดตาม ทิศทาง
และปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ระดับการส่งผลด้านพันธกิจ การส่งผลด้าน
ค่านิยม ระดับการส่งผลด้านบุคลากร ระดับการส่งผลด้านนิเทศ กำกับ ติดตาม และนำเสนอ
ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศ 3 ยุทธศาสตร์
คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์, ความเป็นเลิศ, การบริหารจัดการ, แหล่งเรียนรู้, สถาบันรัชต์ภาคย์

Abstract

The purpose of this research is to 1) study the context and situation of the Learning Resource Management of the Rajapark Institute 2) to propose the Strategic Management of the Learning Resource to the Rajapark Institute That can be put into action Using the integrated research model Qualitative and quantitative The tools used were questionnaires and interview forms to analyze the quality by using inductive analysis. And descriptive content analysis Quantitative by using the questionnaire of Taro Yamane, which is the selection of the sample and finding the sample size The sample consisted of 69 administrators, academics, students and community leaders. . Use with statistical analysis By using descriptive statistics Frequency distribution Finding percentage

The results showed that the context and situation of Rajapark Institute To manage learning sources towards excellence 1) There are insufficient learning resources 2) Budget problems 3) Teachers and school administrators do not give importance 4) No information system 5) Management inconsistent with the situation 6) There are no inspections, monitoring, and evaluations on the desirable conditions of factors affecting sources of learning, types of objects and places. Natural resource type Publications and electronic media, budget techniques must be urgently revised and resolved. Hinder management of learning resources to be excellent at Rajapark Institute For the overall is 3.54 that passed the criteria specified in the level of impact is at a high level. Level of impact in the area / place Personnel impact level Supervision level, direction, and factors affecting the management of learning resources Mission impact level Valuing values Personnel impact level The level of impact on supervision,

supervision, follow-up and present the strategy of learning resources management to be excellent 3 strategies

Keywords: Strategy, Excellence, Management, Learning Center, Rajapark Institute

บทนำ

สังคมโลกแห่งข้อมูลข่าวสารไร้อาณาเขตขวางกั้น มีผลกระทบถึงวิถีชีวิตของพลเมืองไทยในสภาพที่เอื้อต่อการรับศาสตร์ตะวันตก เข้ามาในการพัฒนาประเทศ ทำให้การดำเนินชีวิตไม่ได้นำภูมิปัญญาไทยที่เป็นทุนเดิมของท้องถิ่นทำให้ประสบปัญหาความทรุดโทรมของสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตโดยเฉพาะในด้านคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับนานาประเทศแล้วคุณภาพยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ด้วยปัญหาหลายประการ อาทิ การสอนของครูส่วนใหญ่เน้นการบรรยายการใช้สื่อวัตกรรมการสอนมีน้อย กิจกรรมไม่ฝึกฝนให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และขาดการส่งเสริมให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ขาดการจัดการแหล่งเรียนรู้ให้ได้ผลเท่าที่ควร ขาดการบริหารจัดการ การดูแลรักษาแหล่งเรียนรู้การใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเพื่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษาหรือในท้องถิ่นของตนเอง ที่เป็นรูปธรรมสามารถประเมินผล และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ขาดการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน องค์กร จะทำอย่างไรให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ทุกคนเกิดการเรียนรู้ และใช้ประโยชน์สูงสุดจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น (พยุง ใบแย้ม, พนม พงษ์ไพบูลย์ และ กรณ์ยพล วิวรรณมงคล, 2558) ถ้าเราจะพัฒนาให้ผู้เรียน เป็นคนเก่ง คนดีมีความสุขสติปัญญา โดยเริ่มที่ความเป็นตัวตนของตนเอง ทำให้การเรียนรู้เกิดได้ตลอดเวลา การสัมผัสกับแหล่งข้อมูลข่าวสารสิ่งรอบตัวอยู่เสมอ และเรียนรู้ตลอดชีวิตนำไปสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน สังคมก็จะเป็น “สังคมแห่งการเรียนรู้” (Learning Society) โดยการนำเอาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามาประยุกต์ใช้กับการเรียนรู้ของผู้เรียนในรูปแบบใหม่โดยการใช้แท็บเล็ตเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และแสวงหาองค์ความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีอยู่ ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสดูหาความรู้ฝึกปฏิบัติและสร้างองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในลักษณะดังกล่าวนี้ได้เกิดขึ้นแล้วในต่างประเทศ ส่วนในประเทศไทยมีการจัดการเรียนการสอนทั้งประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษาในบางแห่งเท่านั้น (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2562)

การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้และสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นไปที่การจัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน

ทั้งนี้สถานศึกษาส่วนใหญ่มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ แต่ยังขาดการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและในชุมชนให้เกิดประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทศนีย์ วงศ์ยืน ที่กล่าวว่า การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เป็นงานหนึ่งของงานวิชาการที่ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องบริหารและจัดการให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน (ทศนีย์ วงศ์ยืน, 2547)

สถาบันรัชต์ภาคย์เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ได้กำหนดประเภทของสถาบันไว้อยู่ในกลุ่ม ข คือ สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา มีคณะตามโครงสร้างการบริหารดังนี้ คณะบริหารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ ทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี และบัณฑิตวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาโท จากสภาพปัจจุบัน พบว่า การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์ ยังขาดการจัดทำแผนยุทธศาสตร์แหล่งเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ทำให้ศักยภาพของแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่เป็นจำนวนมากมีบทบาทในการนำมาใช้พัฒนาการศึกษาได้น้อย ซึ่งอาจเกิดจากสาเหตุหลายอย่าง อาทิ เช่น อาคารสถานที่คับแคบ สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย และรวมถึงจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ เนื่องจากภาระงานของบุคลากรมีหลายหน้าที่ สถาบันรัชต์ภาคย์ จำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ในเรื่องดังกล่าวนี้ Sergey ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า ยุทธศาสตร์ บัญญัติมาจาก strategy มีความหมายสัมพันธ์ใกล้ชิดกับยุทธวิธี ซึ่งบัญญัติมาจาก tactics ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ต้องอาศัยครูหลายคนมาช่วยกันออกแบบการเรียนรู้และร่วมกันจัดกิจกรรม ซึ่งครูผู้สอนควรใช้เทคนิคที่หลากหลายเพื่อสอดแทรกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกครั้ง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและได้ใช้ความสามารถหลายอย่างในการเรียนรู้ (Shmidt Sergey, 2014) และ ศิริกาญจน์ โกสมร และดารณี คำวังนัง กล่าวว่า แหล่งการเรียนรู้ คือ บุคคล หรือ วัสดุ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อให้ถึงเป้าหมายของการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้หมายถึงรวมถึงวัสดุสิ่งพิมพ์และไม่ใช่สิ่งพิมพ์ เครื่องเสียง วีดิทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดิจิตอลฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์และทรัพยากรมนุษย์ สรุปได้ว่า แหล่งการเรียนรู้ คือสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ได้แก่ บุคคล สถานที่ต่าง ๆ สื่อวัสดุและอุปกรณ์ รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ นักศึกษาของสถาบันรัชต์ภาคย์ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ เสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นผู้บุคคลแห่งการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยประสบการณ์ตรงเพื่อให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน แหล่งการเรียนรู้แบ่งได้ 4 ประเภทด้วยกัน คือ 1) ประเภทบุคคล 2) ประเภทสถานที่ 3) ประเภทวัฒนธรรมประเพณี 4) ประเภทสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี แหล่งการเรียนรู้ช่วยเชื่อมโยงเรื่องราวในท้องถิ่นสู่การเรียนรู้สากล พัฒนาคุณลักษณะและความคิด

ความเข้าใจในคุณค่า และทัศนคติ ค่านิยม ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการเรียนรู้ มีทักษะการแสวงหาความรู้ สามารถจัดการความรู้ ซึ่งมีความสำคัญ (ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำวังนัง, 2545)

ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว จึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยและพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถาบันระดับภาคเพื่อให้เกิดการจัดการเรียน การสอนให้เต็มตามศักยภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลภายนอกที่เข้ามาใช้ หรือนักศึกษา ที่มาใช้ประโยชน์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยเสริมสร้างรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้จะเป็นการช่วยทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้อยู่บนรากฐานของวิถีชีวิตที่สัมพันธ์สอดคล้องกับสภาพบริบททางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งนับว่าเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายเข้าใจองค์รวมของชีวิตและสังคมท้องถิ่นอย่างแท้จริงเรื่องยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันระดับภาค และหวังเป็นอย่างยิ่งยุทธศาสตร์ฉบับนี้นำไปเป็นต้นแบบ ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ซึ่งยังขาดการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด โดยจะเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างบัณฑิต และมหาบัณฑิต ออกสู่สังคมอย่างมีคุณภาพ นำไปสู่การพัฒนาประเทศ ต่อไปในอนาคต ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัยในเรื่อง “ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันระดับภาค”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทและสถานการณ์ของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันระดับภาค
2. เพื่อเสนอยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันระดับภาค

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) จากการศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical Study) โดยการประยุกต์ระเบียบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งศึกษาข้อมูลเชิงลึกจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลสำคัญจำนวนหนึ่งเป็นหลักในการดำเนินการให้ได้มาซึ่งคำตอบพื้นฐานสำคัญในการจัดทำกลยุทธ์ และการจัดทำ การใช้ การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบัน และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนที่เหมาะสม

เพื่อประเมินให้ได้ผลสรุปในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสำคัญในประเด็นต่าง ๆ กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบริบทและวิเคราะห์สถานการณ์ต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา ต้นทุนเดิมโดยเฉพาะบทเรียนความรู้ของแต่ละหลักสูตร ผสมกับรูปธรรมที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ได้ของแต่ละหลักสูตร พร้อมทั้งศักยภาพของสถาบันฯ และนำมาวิเคราะห์เพื่อยกระดับเป็นแหล่งเรียนรู้ แล้วทำการสังเคราะห์ให้ได้สภาพและสถานการณ์ในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์ ด้วยการทำการวิจัยเชิงคุณภาพ นำโดยมีแบบบันทึกการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารเพื่อสังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวแล้วนำมาร่างแบบสัมภาษณ์ และแนวนวนทางกลุ่มย่อย แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบเครื่องมือนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำมาเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตรและบุคลากรทางการศึกษาต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์ และ เพื่อทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์ สรุปข้อค้นพบที่ได้จากแหล่งข้อมูลดังกล่าวข้างต้นมาสรุปเป็นแนวการสนทนาย่อย เพื่อจัดทำร่างยุทธศาสตร์ จากนั้นทำการตรวจสอบคุณภาพยุทธศาสตร์ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ครั้งที่ 1 กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกและผู้นำชุมชน และนำผลการตรวจสอบร่างยุทธศาสตร์มาปรับปรุงเป็นยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์

ขั้นตอนที่ 3 นำยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์ โดยใช้การวิจัยแบบปริมาณเพื่อยืนยันข้อมูลที่ได้จากคุณภาพ โดยนำมาร่างเป็น (ก) แบบบันทึกเป็นเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของสถาบันรัชต์ภาคย์ ศึกษาหลักการการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศ (ข) แบบสอบถามผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร และบุคลากรทางการ ที่ผ่านการให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบ ค่า IOC ของเครื่องมือนำมาปรับปรุงแก้ไข และนำมาเก็บจากกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกไว้ตามเกณฑ์ หลังจากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อจะทำการประเมินยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ครั้งที่ 2 กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกและผู้นำชุมชน ขั้นตอนนี้จะเป็นการประเมินคุณภาพยุทธศาสตร์โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยุทธศาสตร์ในสถาบันรัชต์ภาคย์ ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงยุทธศาสตร์ฯ เพื่อจัดทำฉบับ

สมบูรณ์เป็นรายงานข้อเสนอเชิงนโยบายให้กับผู้บริหารสถาบันรัชต์ภาคย์ ได้นำยุทธศาสตร์ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ รวมทั้งสิ้นจำนวน 27 คน ดังนี้ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหาร จำนวน 9 คน กลุ่มที่ 2 อาจารย์ จำนวน 10 คน กลุ่มที่ 3 บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 5 คน และกลุ่มที่ 4 นักวิชาการ 3 คน

การอภิปรายกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 เพื่อทำการร่างและตรวจสอบคุณภาพยุทธศาสตร์ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และนำผลการตรวจสอบร่างยุทธศาสตร์มาปรับปรุงเป็นยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์ ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 34 คน ประกอบไปด้วย ผู้บริหาร จำนวน 9 คน อาจารย์ จำนวน 10 คน บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 5 คน ผู้ปกครอง จำนวน 2 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 2 คน ผู้แทนนักศึกษา จำนวน 2 คน ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 2 คน และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน 2 คน

การอภิปรายกลุ่มย่อยครั้งที่ 2 เพื่อทำการประเมินยุทธศาสตร์ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 8 คน ประกอบไปด้วย ผู้บริหาร จำนวน 2 คน อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 2 คน และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน 4 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบบันทึกเป็นเกี่ยวกับสภาพทั่วไป แนวทางการสนทนากลุ่ม มีการตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือ แบบสัมภาษณ์ แนวทางการสนทนากลุ่ม โดยผู้เชี่ยวชาญ โดยแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวนี้มีผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านตรวจสอบเป็นไปตามวัตถุประสงค์ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากภาคสนาม (Field Study) มาตรวจแยกความถูกต้อง และแยกบันทึกภาคสนาม (Field Note) ออกเป็นประเภทตามหน่วยของการวิเคราะห์ (Unit of analysis) การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลใช้วิธี Triangulation คือ การตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้รับมานั้นถูกต้องหรือไม่จาก 3 แหล่ง ได้แก่ แหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคล เพื่อตรวจสอบข้อมูลเรื่องเดียวกันซึ่งเก็บมาโดย Qualitative Method ที่หลากหลายให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกัน หลังจากที่ได้ดำเนินการเรียบเรียงเหตุการณ์และข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้และนำมาเขียนรายงานการวิจัยโดยการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย 2 วิธีหลัก ได้แก่ 1) การวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) 2) การสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview)

ขอบเขตการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ รวมทั้งสิ้นจำนวน 27 คน ดังนี้ ผู้บริหาร จำนวน 9 คน อาจารย์จำนวน 10 คน 3 บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 5 คน นักวิชาการ 3 คน

การอภิปรายกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 เพื่อนำร่างยุทธศาสตร์มาปรับปรุงเป็นยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์ ผู้ให้ข้อมูล

จำนวน 34 คน ประกอบไปด้วย 1) ผู้บริหาร จำนวน 9 คน 2) อาจารย์ จำนวน 10 คน 3) บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 5 คน 4) ผู้ปกครอง จำนวน 2 คน 5) ผู้นำชุมชน จำนวน 2 คน 6) ผู้แทนนักศึกษา จำนวน 2 คน 7) ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 2 คน 8) ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน 2 คน

การอภิปรายกลุ่มย่อยครั้งที่ 2 เพื่อทำการประเมินยุทธศาสตร์ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 8 คน ประกอบไปด้วย 1) ผู้บริหาร จำนวน 2 คน 2) อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 2 คน 3) ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน 4 คน

ผลการวิจัย

1. บริบทและสถานการณ์ของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์

แหล่งเรียนรู้ สิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ได้แก่ บุคคล สถานที่ต่าง ๆ สื่อวัสดุ และอุปกรณ์ รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ปัญหาของแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา มีดังนี้ 1) แหล่งเรียนรู้มีไม่เพียงพอต่อความต้องการ 2) งบประมาณในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอ 3) อาจารย์ และผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ 4) ไม่มีระบบข้อมูลสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา 5) การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ และไม่มีการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ 6) ไม่มีการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ 7) ไม่มีการนำผลการประเมินไปวางแผนปรับปรุงแก้ไข จัดสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 8) ไม่มีการซ่อมแซมบำรุงรักษาแหล่งเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การพัฒนารูปแบบแหล่งเรียนรู้

ความเป็นเลิศ คือระดับความสำเร็จหรือประสิทธิผลของการดำเนินงานที่มีคุณภาพมีความโดดเด่น เป็นที่พึงพอใจและยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง สามารถเป็นแบบอย่างของงานเดียวกันได้ รวมทั้งสามารถดำรงคุณภาพไว้ได้อย่างยั่งยืนโดยตัวชี้วัดและเกณฑ์บ่งชี้ความสำเร็จจะต้องผ่านเกณฑ์ในระดับคะแนน ดีขึ้นไปของทุกด้าน ประกอบไปด้วย 1) ด้านการวางแผน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวกับการวางแผนที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์ 2) ด้านการจัดการองค์กร การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดองค์การที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์ 3) ด้านการนำ/การสั่งการ หมายถึงการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการนำ การสั่งการที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์ 4) ด้านการควบคุมแต่งตั้ง คณะกรรมการแหล่งเรียนรู้ หมายถึงการดำเนินกิจกรรมในการควบคุมหรือแต่งตั้ง คณะกรรมการที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์

สถาบันรัชต์ภาคย์เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถทาง วิชาการและวิชาชีพ พัฒนาจิตสำนึกที่ดั่งามด้านคุณธรรม จริยธรรม และการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขมีโครงสร้าง องค์กรและโครงสร้างการบริหารงานสถาบันรัชต์ภาคย์ ที่อธิการบดี เป็นผู้บริหารสูงสุด และ รองอธิการบดีฝ่ายต่าง ๆ อาทิ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกิจการพิเศษ ทำหน้าที่ตามได้รับ มอบหมาย หรือตามตำแหน่งงาน ถัดมาจะเป็นผู้บริหารระดับคณะ ประกอบไปด้วย คณะ บริหารธุรกิจ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะ บัณฑิตวิทยาลัย และมีสำนักทำหน้าที่ในการบริหารระดับรองลงมาจากคณะฯ ต่าง ๆ ด้าน แหล่งเรียนรู้ สิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ได้แก่ สถานที่ต่าง ๆ สื่อวัสดุ และอุปกรณ์ ห้องสมุด สื่อการสอนต่าง ๆ บุคคลก็คืออาจารย์ วิทยากร ในสถาบัน รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการ จัดการเรียนการสอนจากการทบทวนเอกสารพบว่าข้อมูลในหน้าเว็บไซต์ บางส่วน ช่องทางใน การเข้าถึงถ้าเทียบกับสถานการศึกษาประเภทเอกชนสังกัดอุดมศึกษาพบว่าการเข้าถึงแหล่ง เรียนรู้ยังเข้าถึงได้น้อยกว่า ด้านความทันสมัยของข้อมูล น้อยมาก

สถาบันรัชต์ภาคย์ยังมีแหล่งเรียนรู้ อาจกล่าวได้ว่าการเข้าถึงนั้นเป็นไปได้ยากขาด ความทันสมัย แหล่งเรียนรู้ไม่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาค้นคว้า ไม่มีการนำเทคโนโลยีเข้ามา ใช้เท่าที่ควรเมื่อเทียบกับสถาบันการศึกษาในระดับเดียวกันขนาดเดียวกัน องค์กรไม่ส่งเสริม หรือสนับสนุนให้บุคลากรเข้าไปใช้ประโยชน์ในแหล่งเรียนรู้จึงทำให้แหล่งเรียนรู้ในสถาบันที่มี อยู่ มีการใช้ประโยชน์น้อย เมื่อวิเคราะห์แล้วจากข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จะเห็นได้ว่าการ นำหนักในการวิเคราะห์ภัยคุกคามหรืออุปสรรคมาใช้ในการวิเคราะห์จะพบได้ว่าเรามีปัญหา หลักนั้นก็คือแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่เมื่อเทียบกับสถาบันการศึกษาในขนาดระดับเดียวกันเรามี ความอ่อนด้อยกว่ามากอีกทั้งการวางแผนการใช้ประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เหล่านั้นไม่ เอื้ออำนวยต่อผู้เรียนเลย เพราะอยู่ชั้นบนสุดซึ่งอยู่ชั้นที่ 5 อาคารดังกล่าวนี้ไม่มีลิฟต์จึงทำให้ตัว บุคลากรและนักศึกษาให้ความสนใจในการไปค้นคว้าน้อยมาก การพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศได้ จะต้องนำปัญหาดังกล่าวนี้มาสู่การแก้ไขก่อนคือทำให้คนเข้าไปใช้บริการให้มาก ๆ ก่อนแล้ว ค่อยพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศ

สถาบันรัชต์ภาคย์ต้องทำหน้าที่เหมือนฮับเป็นตัวกลางในการรับส่ง รู้ไปสู่ชุมชนและ นักศึกษาและควรจะมียุทธศาสตร์ของสถาบัน 20 ปีเป็นต้น โดยดึงเอาความรู้ที่มีรากฐานมา จากจิตสำนึกมาเป็นองค์ประกอบในการล่าง มีระบบหรือกลไกพัฒนาองค์ความรู้ในระดับคน กลุ่มหรือเครือข่ายเอนาวัฒนธรรมเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการสร้างความรู้ขึ้นจะต้องกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงต้องมีการประสานความร่วมมือสร้างเครือข่ายมีการส่งเสริมและติดตาม ประเมินผลจัดเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้จัดทำคู่มือหลักสูตรสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ชุมชน นักปฏิบัติเพื่อเป็นหน่วยการจัดการทางสังคมที่เป็นอิสระในลักษณะเป็นสถาบันดั่งศักยภาพและ

พัฒนาจุดแข็งของเราหน้าที่ให้กลุ่มบุคคลคณะเป็นต้นแบบหรือตัวอย่างในระดับสถาบันอุดมศึกษาเน้นการสร้างภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเป็นการประสานความร่วมมือแต่ต้องมี Concept หรือเป้าประสงค์ที่ชัดเจนโดยเน้นการจัดการความรู้ในกระบวนการที่สามารถเสริมศักยภาพในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถาบันได้

2. เสนอยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์ พบว่า

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ กล่าวว่า หากมองการเติบโตของสถาบันรัชต์ภาคย์ที่ผ่านมาเรายังมีเป้าหมายไม่ชัดเจนแต่หากมีการจัดทำเป็นยุทธศาสตร์ล่วงหน้าอย่างน้อย 20 ปีโดยดึงเอาจุดแข็งที่มีความโดดเด่นในเรื่องของเป็นสถาบันการศึกษาสำหรับคนทำงานมาใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์น่าจะเกิดประโยชน์มากที่สุด และการแข่งขันในยุคนี้แข่งขันกันเรื่องนวัตกรรม การจัดการนวัตกรรม ที่จะทำให้สถาบันเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีทิศทางต้องเกิดความร่วมมือโดยการสร้างเครือข่าย (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2561)

กฤตภัทร บุญญรัตน์ ตำแหน่งอาจารย์ประจำหลักสูตรคณะรัฐประศาสนศาสตร์ ได้กล่าวว่า การพัฒนาสถาบันรัชต์ภาคย์สู่ความเป็นเลิศในแง่ของการจัดแหล่งเรียนรู้ขยายผลเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ปัญหาที่เก็บข้อมูลมาจากนักศึกษาที่ดีชุมชนต่าง ๆ นี้อาจารย์ในกลุ่มพวกเราเนี่ยก็ดีมากกำหนดเป็นองค์ความรู้แล้วผลักดันทราบเป็นนวัตกรรมที่สามารถที่จะให้ทุกคนเข้ามาร่วมกันใช้ประโยชน์ได้ซึ่งจะต้องมีกระบวนการการดำเนินงานที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม (กฤตภัทร บุญญรัตน์, 2561)

จากบทสัมภาษณ์พบว่า สถาบันรัชต์ภาคย์ต้องทำหน้าที่เหมือนฮับเป็นตัวกลางในการรับส่ง รู้ไปสู่ชุมชนและนักศึกษาและควรจะมียุทธศาสตร์ในระยะยาว โดยดึงเอาความรู้ที่มีรากฐานมาจากจิตสำนึกมาเป็นองค์ประกอบในการร่าง มีระบบหรือกลไกพัฒนาองค์ความรู้ การพัฒนาการสร้างความรู้นั้นจะต้องกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงต้องมีการประสานความร่วมมือสร้างเครือข่ายมีการส่งเสริมและติดตามประเมินผลจัดเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้จัดทำคู่มือหลักสูตรสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ เป็นอิสระในลักษณะดึงศักยภาพและพัฒนาจุดแข็ง เพื่อเป็นต้นแบบหรือตัวอย่างในระดับสถาบันอุดมศึกษาเน้นการสร้างภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเป็นการประสานความร่วมมือมีเป้าประสงค์ที่ชัดเจน เมื่อเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ จากการวิจัยเชิงสำรวจพบว่า ประเภทบุคคล พบว่า ภาพรวมค่าเฉลี่ยที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมีระดับการส่งผลอยู่ที่ระดับ มาก ผ่านเกณฑ์ประกอบไปด้วย ระดับปัจจัยด้านแหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ภาพรวมค่าเฉลี่ย = 3.611 ระดับปัจจัยด้าน แหล่งเรียนรู้ประเภททรัพยากรธรรมชาติเรียงภาพรวมค่าเฉลี่ย = 3.623 ระดับปัจจัยด้านแหล่งเรียนรู้ประเภทวัตถุและสถานที่ ภาพรวมค่าเฉลี่ย = 3.581 ระดับด้านแหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อ (สื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ภาพรวมค่าเฉลี่ย

= 3.598 ด้านแหล่งเรียนรู้ประเภทเทคนิค ภาพรวมค่าเฉลี่ย = 3.610 ระดับด้านแหล่งเรียนรู้ประเภทกิจกรรม ภาพรวมค่าเฉลี่ย = 3.546

อภิปรายผล

บริบทและสถานการณ์ของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบัน รัชต์ภาคย์

แหล่งเรียนรู้ สิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ได้แก่ บุคคล สถานที่ต่าง ๆ สื่อวัสดุ และอุปกรณ์ รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ปัญหาของแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษามีดังนี้ 1) แหล่งเรียนรู้มีไม่เพียงพอต่อความต้องการ สอดคล้องกับประสิทธิ์ พิทักษ์ชวงศ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการแหล่งเรียนรู้ชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี พบว่าปัญหาการจัดการแหล่งเรียนรู้ได้แก่ แหล่งเรียนรู้มีไม่เพียงพอต่อความต้องการ 2) งบประมาณในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอ ในการจะประสบความสำเร็จได้หากไม่มีการวางแผน ซึ่งแผนยุทธศาสตร์จะช่วยเรื่องกิจกรรมทุกอย่างที่ธุรกิจขนาดเล็กควรจะต้องดำเนินการ และมองแคลงไปถึงสิ่งที่ทำแล้วทำให้องค์กรดีขึ้น แผนยุทธศาสตร์ยังช่วยให้ผู้นำองค์กรตัดสินใจว่าควรใช้เวลา เงินทุน หรืองบประมาณสักเท่าใด หรือสถานที่ใด และธุรกิจขนาดเล็กควรต้องทำอะไรในการจะวางแผนยุทธศาสตร์ ที่บางทีอาจทำให้เกิดความวุ่นวายสับสน แต่หากค่อยๆ แยกแยะทีละประเด็น ก็จะดำเนินการได้ง่าย 3) อาจารย์ และผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ 4) ไม่มีระบบข้อมูลสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา 5) การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ และไม่มีการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ 6) ไม่มีการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ (ประสิทธิ์ พิทักษ์ชวงศ์, 2555) สอดคล้องกับ ปาริฉัตร สาตราและศันสนีย์ จะสุวรรณ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตมีนบุรี พบว่าการบริหารจัดการด้านการดำเนินการการใช้แหล่งเรียนรู้ ควรมีการจัดทำโครงการการบริหารจัดการการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ควรจัดระบบข้อมูลสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน การตรวจสอบการใช้แหล่งเรียนรู้ ควรกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน 7) ไม่มีการนำผลการประเมินไปวางแผนปรับปรุงแก้ไข จัดสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 8) ไม่มีการซ่อมแซม บำรุงรักษาแหล่งเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การพัฒนารูปแบบแหล่งเรียนรู้ (ปาริฉัตร สาตรา และศันสนีย์ จะสุวรรณ, 2557) สอดคล้องกับประสิทธิ์ พิทักษ์ชวงศ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการแหล่งเรียนรู้ชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี พบว่าปัญหาการจัดการแหล่ง

เรียนรู้ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ควรมีการซ่อมแซม บำรุงรักษาแหล่งเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ (ประสิทธิ์ พิทักษ์ชวงศ์, 2555)

ความเป็นเลิศ คือระดับความสำเร็จหรือประสิทธิผลของการดำเนินงานที่มีคุณภาพมีความโดดเด่น เป็นที่พึงพอใจและยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง สามารถเป็นแบบอย่างของงานเดียวกันได้ รวมทั้งสามารถดำรงคุณภาพไว้ได้อย่างยั่งยืนโดยตัวชี้วัดและเกณฑ์บ่งชี้ความสำเร็จจะต้องผ่านเกณฑ์ในระดับคะแนน ดีขึ้นไปของทุกด้าน พบว่าการวิเคราะห์การประเมินยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ การวิเคราะห์การประเมินยุทธศาสตร์

เมื่อเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล พบว่า เมื่อนำข้อมูลพบว่าภาพรวมค่าเฉลี่ย ที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ มีระดับการส่งผลอยู่ที่ระดับ ปานกลาง ประกอบไปด้วย สภาพปัจจุบันและสถานการณ์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์ตามการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพที่พึงประสงค์ของปัจจัยที่มีผลต่อแหล่งเรียนรู้ประเภทวัตถุและสถานที่ประเภททรัพยากรธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์เทคนิค และระดับการส่งผลด้านงบประมาณ จะต้องนำไปปรับปรุงและแก้ไขเร่งด่วน เพราะไม่ผ่านเกณฑ์ถือว่าเป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์ ภาพรวมค่าเฉลี่ยที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมีระดับการส่งผลอยู่ที่ระดับ มาก ผ่านเกณฑ์ประกอบไปด้วย ระดับการส่งผลด้านงบประมาณ ระดับการส่งผลด้านบริเวณ/สถานที่ ระดับการส่งผลด้านบุคลากร ระดับการส่งผลด้านนิเทศ กำกับ ติดตาม ทิศทางและปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ระดับการส่งผลด้านพันธกิจ ดับการส่งผลด้านค่านิยม

ปัจจัยขององค์กรที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์ภาพรวมค่าเฉลี่ยที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมีระดับการส่งผลอยู่ที่ระดับ มาก ประกอบไปด้วย ระดับการส่งผลด้านบริเวณ/สถานที่ ระดับการส่งผลด้านบุคลากร ระดับการส่งผลด้านนิเทศ กำกับ ติดตาม

สถาบันรัชต์ภาคย์เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถทางวิชาการและวิชาชีพ พัฒนาจิตสำนึกที่ดำรงด้านคุณธรรม จริยธรรม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขมีโครงสร้างองค์กรและโครงสร้างการบริหารงานสถาบันรัชต์ภาคย์ ที่อธิการบดี เป็นผู้บริหารสูงสุด และรองอธิการบดีฝ่ายต่าง ๆ อาทิ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกิจการพิเศษ ทำหน้าที่ตามได้รับมอบหมาย หรือตามตำแหน่งงาน ถัดมาจะเป็นผู้บริหารระดับคณะ พบว่ามีข้อมูลในหน้าเว็บไซต์ บางส่วน ช่องทางในการเข้าถึงถ้าเทียบกับสถานการศึกษาประเภทเอกชนสังกัด

อุดมศึกษาพบว่า การเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ยังเข้าถึงได้น้อยกว่า ด้านความทันสมัยของข้อมูลน้อยมาก การเข้าถึงนั้นเป็นไปได้ยากขาดความทันสมัย แหล่งเรียนรู้ไม่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาค้นคว้า ไม่มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เท่าที่ควรเมื่อเทียบกับสถาบันการศึกษาในระดับเดียวกันขนาดเดียวกัน องค์กรไม่ส่งเสริมหรือสนับสนุนให้บุคลากรเข้าไปใช้ประโยชน์ในแหล่งเรียนรู้จึงทำให้แหล่งเรียนรู้ในสถาบันที่มีอยู่ มีการใช้ประโยชน์น้อย เมื่อวิเคราะห์แล้วจากข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จะเห็นได้ว่าการนำหนักในการวิเคราะห์ภัยคุกคามหรืออุปสรรคมาใช้ในการวิเคราะห์จะพบได้ว่าเรามีปัญหาหลักนั้นก็คือแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่เมื่อเทียบกับกับสถาบันการศึกษาในขนาดระดับเดียวกันเรามีความอ่อนด้อยกว่ามากอีกทั้งการวางแผนการใช้ประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เหล่านั้นไม่เอื้ออำนวยต่อผู้เรียนเลย เพราะอยู่ชั้นบนสุดซึ่งอยู่ชั้นที่ 5 อาคารดังกล่าวนี้ไม่มีลิฟต์จึงทำให้ตัวบุคลากรและนักศึกษาให้ความสนใจในการไปค้นคว้าน้อยมาก การพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศได้จะต้องนำปัญหาดังกล่าวนี้มาสู่การแก้ไขก่อนคือทำให้คนเข้าไปใช้บริการให้มาก ๆ ก่อนแล้วค่อยพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศ

สถาบันรัชต์ภาคย์ต้องทำหน้าที่เหมือนฮับเป็นตัวกลางในการรับส่ง รู้ไปสู่ชุมชนและนักศึกษาและควรจะมียุทธศาสตร์ของสถาบัน 20 ปีเป็นต้น โดยดึงเอาความรู้ที่มีรากฐานมาจากจิตสำนึกมาเป็นองค์ประกอบในการวางแผนหรือกลไกพัฒนาองค์ความรู้ในระดับคนกลุ่มหรือเครือข่ายเอานวัตกรรมเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการสร้างความรู้ขึ้นจะต้องกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงต้องมีการประสานความร่วมมือสร้างเครือข่ายมีการส่งเสริมและติดตามประเมินผลสอดคล้องกับศักดิ์ชัย เพชรแกมทอง และคณะ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 พบว่า สภาพการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 พบว่า สถานศึกษามีการนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ภายในและภายนอก มีหลักเกณฑ์การดำเนินงานที่ชัดเจน โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง มีการนำแผนปฏิบัติการ ไปสู่การปฏิบัติมีการตรวจสอบประเมินผล มีการปรับปรุงและการพัฒนา มีการติดตาม แก้ไขการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่ชัดเจน จัดเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้จัดทำคู่มือหลักสูตรสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ชุมชนนักปฏิบัติเพื่อเป็นหน่วยการจัดการทางสังคมที่เป็นอิสระในลักษณะเป็นสถาบันตั้งศักยภาพและพัฒนาจุดแข็งของเราหน้าที่ให้กลุ่มบุคคลคณะเป็นต้นแบบหรือตัวอย่างในระดับสถาบันอุดมศึกษาเน้นการสร้างภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเป็นการประสานความร่วมมือแต่ต้องมี Concept หรือเป้าประสงค์ที่ชัดเจนโดยเน้นการจัดการความรู้ (ศักดิ์ชัย เพชรแกมทอง และคณะ, 2558)

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์

คือการพัฒนากลไกการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถาบันฯ มียุทธศาสตร์ที่กำหนดขึ้นในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ฯ ประกอบด้วยกัน 3 ยุทธศาสตร์ ในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถาบันรัชต์ภาคย์สู่ความเป็นเลิศ คือ 1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเภทบุคคล คือ การพัฒนา คนในสถาบันรัชต์ภาคย์ให้มีความสามารถเป็นนักจัดการความรู้ ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้บนฐานจิตสำนึก อาศัยความรู้ภายในบุคคลเชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงภายนอก สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ที่กล่าวถึง การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ โดยพัฒนาเริ่มตั้งแต่ในครรภ์และต่อเนื่องไปตลอดช่วงชีวิต 2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งเรียนรู้สถาบันรัชต์ภาคย์บนฐานทรัพยากรฯ พื้นที่การเรียนรู้ทางวัตถุ โดยรวม เอาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมเอาแหล่งเรียนรู้ประเภทกิจกรรมเป็นฐานในการออกแบบในมิติทางจิตวิญญาณ และจัดกระบวนการเรียนรู้บนฐานคิดภายในสำนึกของการเรียนรู้ 3) ยุทธศาสตร์พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ เป็นการรวมเอาแหล่งเรียนรู้ประเภทเทคนิค และสื่อที่ประกอบด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เข้าด้วยกันแล้ววางระบบการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ทั้ง 3 ยุทธศาสตร์ เป็นการรวบรวมแหล่งเรียนรู้ทั้ง 6 ประเภทเข้าด้วยกัน คือ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เน้นการพัฒนาผู้รู้ภายในสถาบันฯ ในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรในสถาบันฯ ให้สามารถเป็นนักจัดการและบริหารความรู้ บนหลักของปรัชญาของสถาบันฯ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ และพื้นที่จัดการเรียนรู้ โดยการใช้พื้นที่รูปธรรมของสถาบัน รวมทั้ง สถานที่ต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้บนฐานของจิตสำนึกและก่อให้เกิดซึ่งความรู้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 มองว่ากระบวนการสื่อสารและเทคนิควิธีต่าง ๆ ที่สถาบันฯ มีอยู่จะทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการจัดการเรียนรู้และเสริมศักยภาพการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างแหล่งเรียนรู้กับความรู้ในสถาบันฯ และนอกสถาบันฯ ในการเป็นพลังขับเคลื่อนความเป็นองค์กรสู่สาธารณะของสถาบันฯ ที่สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ และการจัดการเรียนรู้ตามนัยการจัดการศึกษา

ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดขึ้นจำเป็นต้องมีกลไกและกระบวนการในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ จากการศึกษาวิจัย ได้ออกแบบและวางแผนกลไกไว้ 5 ระดับด้วยกัน คือ กลไกการบริหารความรู้และจัดการความรู้ในการเรียนรู้ระยะระดับการขยายผลองค์ (ชุด) ความรู้ ในการพัฒนารูปแบบของหน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้และประสานงานการจัดการความรู้ คือ คณะทำงานประสานและบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถาบันฯ ทีมประสานงานจุดจัดการ (NODE) ที่เป็นวิทยาเขตนอกพื้นที่ และ เจ้าของความรู้

สรุป

1. บริบทและสถานการณ์ของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์ พบว่า ปัญหาของแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ งบประมาณ ส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ไม่มีระบบข้อมูลสารสนเทศ การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ และไม่มี การวางแผนขาดการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล ไม่มีการนำผลการประเมินไปวางแผน ปรับปรุงแก้ไข จัดสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ไม่มีการซ่อมแซม บำรุงรักษาแหล่งเรียนรู้ ประเภทต่าง ๆ อย่างเหมาะสม สถาบันรัชต์ภาคย์มีโครงสร้างองค์กรและโครงสร้างการบริหารงานสถาบันรัชต์ภาคย์ ที่อธิการบดี เป็นผู้บริหารสูงสุด และรองอธิการบดีฝ่ายต่าง ๆ อาทิ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกิจการพิเศษ ทำหน้าที่ตามได้รับมอบหมาย หรือตาม ตำแหน่งงาน ด้านแหล่งเรียนรู้ การเข้าถึงถ้าเทียบกับสถาบันการศึกษาประเภทเอกชนสังกัด อุดมศึกษาพบว่า การเข้าถึงแหล่งเรียนรู้อย่างเข้าถึงได้น้อยกว่า ด้านความทันสมัยของข้อมูล น้อย มาก

2. เสนอยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์ การพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศได้จะต้องนำปัญหาดังกล่าวนี้นำสู่การแก้ไขก่อนคือทำให้คน เข้าไปใช้บริการให้มาก ๆ ก่อนแล้วค่อยพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศ และต้องทำหน้าที่เหมือนฮับ เป็นตัวกลางในการรับส่ง รู้ไปสู่ชุมชนและนักศึกษา การวิจัยเชิงสำรวจพบว่าประเภทบุคคล พบว่า ภาพรวมค่าเฉลี่ยที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมีระดับการส่งผลอยู่ที่ระดับ มาก ผ่านเกณฑ์ ประกอบไปด้วย ระดับปัจจัยด้านแหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ภาพรวมค่าเฉลี่ย = 3.611 การนำ ยุทธศาสตร์โดยรวมเอาแหล่งเรียนรู้ประเภทกิจกรรมเป็นฐานในการออกแบบในมิติทางจิต วิญญาณ และจัดกระบวนการเรียนรู้บนฐานคิดภายในสำนึกของการเรียนรู้ 3) ยุทธศาสตร์ พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ เป็นการรวบรวมแหล่งเรียนรู้ทั้ง 6 ประเภทเข้าด้วยกัน คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 เน้นการพัฒนาผู้รู้ภายในสถาบันฯ ในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ และพื้นที่จัดการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้บนฐานของ จิตสำนึกและก่อให้เกิดซึ่งความรู้ยุทธศาสตร์ที่ 3 มองว่ากระบวนการสื่อสารและเทคนิควิธีต่าง ๆ ที่สถาบันฯ มีอยู่จะทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการจัดการเรียนรู้และเสริมศักยภาพการเชื่อม ร้อยเครือข่ายระหว่างแหล่งเรียนรู้กับความรู้ในสถาบันฯ และนอกสถาบันฯ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อสถาบันรัชต์ภาคย์

1.1 สถาบันรัชต์ภาคย์ ควรมีการทบทวนกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความรู้ในแต่ละสาขาและสอดคล้องกับปรัชญาของสถาบันฯ เพื่อนำมาสู่การจัดการความรู้ร่วมกันในระดับองค์กรภายใต้ยุทธศาสตร์ทั้ง 3 ยุทธศาสตร์ อย่างไรให้ชัดเจน

1.2 ด้วยปรัชญาของสถาบันฯ ที่เชื่อว่าความรู้ มีรากฐานมาจากจิตสำนึก นั้นหมายความว่าสถาบันรัชต์ภาคย์ ได้มีแก่นการบริหารจัดการบนฐานของปัญญา ควรมีการสังเคราะห์บทเรียนของสถาบันฯ และพัฒนาเป็นหลักสูตรการเรียนรู้ระยะสั้นร่วมกับภาคีเครือข่ายของสถาบันฯ และ ผู้ที่มีความสนใจทั่วไป ภายใต้กรอบองค์กรแห่งการเรียนรู้

1.3 สถาบันควรมีลักษณะพิเศษในด้านการคัดเลือกบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ผู้บริหาร” ต้องเป็นผู้ที่มีศักยภาพวิชาการ (Academic Potentiality) เป็นฐานรองรับ “ความเป็นเลิศ ทางวิชาการ” เพื่อมุ่งมั่นสร้างคุณภาพที่เป็นเลิศได้โดย อิสระตามศักยภาพความพร้อม และบริบทสถาบัน

2. ข้อเสนอแนะต่อการวิจัยครั้งต่อไป

ด้วยข้อค้นพบจากการกำหนดยุทธศาสตร์ทั้ง 3 ยุทธศาสตร์ ทั้งการพัฒนากลไกของหน่วยจัดการแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาผู้รู้ และการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การวิจัยครั้งต่อไปควรมี

2.1 ศึกษาและพัฒนากระบวนการ การออกแบบกลไกการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถาบันการศึกษา ภายใต้หลักการบริหารขององค์กรวิทยาศาสตร์ใหม่

2.2 กระบวนการพัฒนานโยบายการจัดการศึกษาในการพัฒนาทักษะการจัดการความรู้และการจัดการเรียนรู้ของสถาบันการศึกษาที่เชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้ที่เกิดขึ้น

2.3 การพัฒนารูปแบบการจัดการองค์ความรู้ และการสร้างพื้นที่ทางสังคมภายใต้สถานการณ์ใหม่ของสังคมใหม่

เอกสารอ้างอิง

- ทัศนีย์ วงศ์ยืน. (2547). หลักและวิธีการจัดการสถานศึกษา. ในวิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประสิทธิ์ พิทักษ์ชวงศ์. (2555). การจัดการแหล่งเรียนรู้ชุมชน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี. ในวิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

- ปาริฉัตร สัตรา และคันสนีย์ จะสุวรรณ. (2557). การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตมีนบุรี. วารสารวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 6(1), 4-15.
- พยุ่ง ใบแย้ม, พนม พงษ์ไพบูลย์ และ กรณ์ยพล วิวรรณมงคล. (2558). การพัฒนารูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่เหมาะสมเพื่อการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา. วารสารสารสนเทศ, 14(1), 24-34.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (12 ตุลาคม 2561). ยุทธศาสตร์การจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์. (ณพัฐธิกา ปิติเลิศศิริกุล, ผู้สัมภาษณ์)
- ศักดิ์ชัย เพชรเกษมทอง และคณะ. (2558). การพัฒนารูปแบบการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่เหมาะสมเพื่อการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา. วารสารสารสนเทศ, 14(1), 23 - 34.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำว้าง. (2545). แหล่งการเรียนรู้เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้และหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เมธีพิปส์.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2562). เรียกใช้เมื่อ 8 พฤษภาคม 2562 จาก แผนพัฒนาบุคลากรระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2556 – 2560): <http://www.addkotec3.com/wp-content/uploads/2012/06/tablet-multimedia.pdf>
- กฤตภัทร บุญรัตน์. (12 ตุลาคม 2561). ยุทธศาสตร์การจัดการแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศของสถาบันรัชต์ภาคย์. (ณพัฐธิกา ปิติเลิศศิริกุล, ผู้สัมภาษณ์)
- Shmidt Sergey. (2014). เรียกใช้เมื่อ 26 January 2014 จาก Flat UI Free User Interface Kit: <http://designmodo.github.io/Flat-UI/>.